

วรรณกรรมการกักกันของนักเขียนเชื้อสายญี่ปุ่นในอเมริกาเหนือ

นางสาวอัญญรัตน์ อัมพันธ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-53-2057-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 29000525

INTERNMENT LITERATURE BY WRITERS OF JAPANESE ANCESTRY IN
NORTH AMERICA

Miss Anyarat Ampanpong

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Comparative Literature

Department of Comparative Literature

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

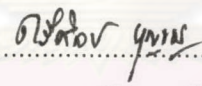
ISBN 974-53-2057-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ วรรณกรรมการกักกันของนักเขียนเชื้อสายญี่ปุ่นในอเมริกาเหนือ
โดย นางสาวอัญญรัตน์ อัมพันพงษ์
สาขาวิชา วรรณคดีเปรียบเทียบ
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อนงค์นาฏ เกกิงวิทย์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร. ชุตินา ประภาศวุฒิสาร

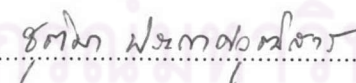
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

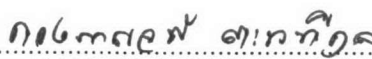

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ตรีศิลป์ บุญขจร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อนงค์นาฏ เกกิงวิทย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. ชุตินา ประภาศวุฒิสาร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ม.ร.ว. กองกาญจน์ ตะเวทีกุล)

อัญญรัตน์ อัมพันพงษ์ : วรรณกรรมการกักกันของนักเขียนเชื้อสายญี่ปุ่นในอเมริกาเหนือ.
(INTERNMENT LITERATURE BY WRITERS OF JAPANESE ANCESTRY IN NORTH
AMERICA) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อนงค์นาฏ เกกิงวิทย์, อ.ที่ปรึกษาร่วม : อ.ดร.ชุติมา
ประกาศวุฒิสาร, 195 หน้า. ISBN 974-53-2057-9

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาการแสวงหาอัตลักษณ์ของกลุ่มชนเชื้อสายญี่ปุ่น
ในสหรัฐอเมริกาและแคนาดา โดยพิจารณาจากปัจจัยทางด้านชาติพันธุ์ เพศสถานะ และรุ่นอายุ
รวมทั้งความพยายามของกลุ่มคนดังกล่าวในการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมกระแสหลัก
ในวรรณกรรมของนักเขียนเชื้อสายญี่ปุ่นในอเมริกาเหนือ

วรรณกรรมการกักกันมีที่มาจากเหตุการณ์การกักกันกลุ่มชนเชื้อสายญี่ปุ่นในช่วง
สงครามโลกครั้งที่ 2 ผู้เขียนได้ถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับประสบการณ์ดังกล่าวเพื่อทำให้ผู้อ่าน
เข้าใจและตระหนักถึงผลกระทบจากการกักกันที่มีต่อทั้งระดับปัจเจกบุคคลและระดับชุมชน
วรรณกรรมการกักกันไม่เพียงแต่แสดงให้เห็นว่ากลุ่มชนเชื้อสายญี่ปุ่นมีท่าทีต่อการกักกันอย่างไร
เท่านั้น หากแต่ยังสะท้อนให้เห็นถึงการแสวงหาอัตลักษณ์ในหมู่มุกลุ่มชนเชื้อสายญี่ปุ่นอีกด้วย

จากการวิจัยพบว่ากลุ่มชนเชื้อสายญี่ปุ่นต้องอยู่ท่ามกลางอคติทางด้านเชื้อชาติในสังคม
กระแสหลักนับตั้งแต่ทำการอพยพเข้ามายังอเมริกาเหนือ ปัญหาดังกล่าวยังคงส่งผลกระทบต่อเนื่องมาถึง
คนรุ่นหลัง กระทั่งเหตุการณ์การกักกันกลุ่มชนเชื้อสายญี่ปุ่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้นำไปสู่
การตั้งคำถามเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองและความจงรักภักดีต่อชาติ การแสวงหาอัตลักษณ์เพื่อ
ตอบคำถามดังกล่าวซึ่งปรากฏอยู่ในงานวรรณกรรมได้ชี้ให้เห็นความหลากหลายในการกำหนด
อัตลักษณ์ของกลุ่มชนเชื้อสายญี่ปุ่น นอกจากนี้เหตุการณ์การกักกันยังได้ส่งผลกระทบต่ออำนาจ
ของเพศชายในสังคมญี่ปุ่นซึ่งเป็นสังคมแบบปิตาธิปไตย

ภาควิชา วรรณคดีเปรียบเทียบ
สาขาวิชา วรรณคดีเปรียบเทียบ
ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่อนิสิต.....อัญญรัตน์ อัมพันพงษ์.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....Amy Teewee.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....ดร.อนงค์นาฏ เกกิงวิทย์.....

4480238722 : MAJOR COMPARATIVE LITERATURE

KEYWORD : INTERNMENT/ INTERNMENT LITERATURE / WRITERS OF JAPANESE ANCESTRY /JAPANESE IN NORTH AMERICA / WORLD WAR II

ANYARAT AMPANPONG : INTERNMENT LITERATURE BY WRITERS OF JAPANESE ANCESTRY IN NORTH AMERICA. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. ANONGNAT THAKOENGWIT, Ph.D. CO-ADVISOR : CHUTIMA PRAGATWUTISAN, Ph.D. 195 pp. ISBN 974-53-2057-9

The objective of this thesis is to investigate the search for identities of people of Japanese descent in North America with the emphasis on the study of ethnicity, gender and generation and the way in which these people tried to be part of the social mainstream.

Internment literature is the writing about the evacuation of people of Japanese descent during World War II in North America. The writers narrate the experience from their perspectives to make the readers understand and realize how the event had the profound impact on individuals and their community. Moreover, internment literature not only shows how this group of people responds to the internment but also represents how their experience as internees leads to the search for their identities.

The study shows that people of Japanese descent have had to live with racial prejudices in the social mainstream since the period of their immigration to North America. Those of younger generations still face the same problems as their predecessors. However, the internment they suffered during World War II drew their attention to the question of citizenship and loyalty. As the internment literature shows, the search for identities of people of Japanese descent varies from generation to generation. Also, it reveals how the internment causes the decrease in masculine power in the patriarchal Japanese society.

Department Comparative Literature

Field of study Comparative Literature

Academic year 2004

Student's signature.....*ANYARAT AMPANPONG*.....

Advisor's signature.....*Amongnat Thakoengwit*.....

Co-advisor's signature.....*C. Pragatwutisorn*.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. อนงค์นาฏ เกกิงวิทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร. ชุตินา ประภาศวุฒิสาร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการให้คำแนะนำและอุทิศเวลาตรวจแก้วิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ตริศิลป์ บุญขจร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ม.ร.ว. กองกาญจน์ ตะเวทีกุล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ซึ่งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์นี้ให้ดียิ่งขึ้น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสาวลักษณ์ สุริยะวงศ์ไพศาล ซึ่งให้คำปรึกษาเกี่ยวกับระบบการถอดอักษรภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย ตลอดจนอาจารย์ท่านอื่น ๆ ที่กรุณาให้คำปรึกษาต่าง ๆ

ขอขอบพระคุณ คุณสุนิสา ศรีเจริญ เลขานุการภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ และคุณวัชรินทร์ เหล็กจินเจ้าหน้าที่ภาควิชาฯ ที่ให้การช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณครอบครัวและเพื่อนที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจในการเขียนวิทยานิพนธ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	12
1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	12
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	13
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น	14
2 พัฒนาการและลักษณะวรรณกรรมการกักกัน	17
2.1 ทิศทางวรรณกรรมของนักเขียนเชื้อสายญี่ปุ่นก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2	18
2.2 จากสงครามโลกครั้งที่ 2 สู่กำเนิดวรรณกรรมการกักกัน	21
2.2.1 กลุ่มนักเขียน	26
2.2.2 วัตถุประสงค์และแรงจูงใจในการเขียน	31
2.2.3 รูปแบบการประพันธ์	38
2.2.4 เนื้อเรื่อง	45
3 วรรณกรรมการกักกันกับการเล่าประวัติศาสตร์ของกลุ่มชนเชื้อสายญี่ปุ่น	54
ในอเมริกาเหนือ	
3.1 ความเป็นมาของกลุ่มชนเชื้อสายญี่ปุ่นในอเมริกาเหนือ	56
3.1.1 มูลเหตุของการอพยพ	56

3.1.2	การสร้างครอบครัวและชีวิตความเป็นอยู่	59
3.1.3	ปัญหาด้านอคติทางเชื้อชาติก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2	63
3.2	ภาวะวิกฤตของสงครามที่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มชนเชื้อสายญี่ปุ่น	67
3.2.1	แนวทางการควบคุมสถานการณ์ของรัฐก่อนการกักกัน	73
	- การริบทรัพย์และการควบคุมตัว	73
	- การอพยพและการเคลื่อนย้าย	79
3.2.2	ชีวิตในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2	88
3.2.3	การกลับคืนสู่สังคมกระแสหลัก	113
4	การแสวงหาอัตลักษณ์ในวรรณกรรมการกักกัน	120
4.1	สำนึกความเป็นชาติและความหมายของพลเมือง	121
4.2	จากความเป็นชาติสู่แสวงหาตัวตน	129
4.2.1	อิซเซะอิ: ตัวแทนจากโลกเก่า	130
4.2.2	นิเซะอิ: ความก้ำกึ่งระหว่างสองวัฒนธรรม	138
4.2.3	ซันเซะอิ : การกลับคืนสู่อดีตกับการเผชิญหน้ากับปัจจุบัน	165
4.3	การลดทอนอำนาจของเพศชายในระบบสังคมปีตาธิปไตย	169
5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	186
	รายการอ้างอิง	191
	บรรณานุกรม	193
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	195